

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2026. gada 11. februārī
(OR. en)

15927/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 105
CH 60
MI 955

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos
Institucionālais protokols

NOLĪGUMA
STARP EIROPAS KOPIENU UN TĀS DALĪBVALSTĪM,
NO VIENAS PUSES,
UN ŠVEICES KONFEDERĀCIJU, NO OTRAS PUSES,
PAR PERSONU BRĪVU PĀRVIETOŠANOS
INSTITUCIONĀLAIS PROTOKOLS

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk “Savienība”,

un

ŠVEICES KONFEDERĀCIJA, turpmāk “Šveice”,

ŅEMOT VĒRĀ Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos, kas noslēgts Briselē 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk “Nolīgums”) un stājās spēkā 2002. gada 1. jūnijā;

ŅEMOT VĒRĀ Protokolu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm no vienas puses un Šveices Konfederāciju no otras puses par personu brīvu pārvietošanos attiecībā uz Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas piedalīšanos kā Līgumslēdzējām pusēm saskaņā ar to iestāšanos Eiropas Savienībā, kas noslēgts Briselē 2004. gada 26. oktobrī un stājās spēkā 2006. gada 1. aprīlī;

ŅEMOT VĒRĀ Protokolu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos attiecībā uz Bulgārijas Republikas un Rumānijas piedalīšanos kā līgumslēdzējām pusēm pēc to pievienošanās Eiropas Savienībai, kas noslēgts Briselē 2008. gada 27. maijā un stājās spēkā 2009. gada 1. jūnijā;

ŅEMOT VĒRĀ Protokolu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos attiecībā uz Horvātijas Republikas dalību Līgumslēdzējās puses statusā pēc tās pievienošanās Eiropas Savienībai, kas noslēgts Briselē 2016. gada 4. martā un stājās spēkā 2017. gada 1. janvārī;

TĀ KĀ Savienības noslēgtie nolīgumi ir saistoši Savienības iestādēm un tās dalībvalstīm, tādēļ šis Protokols attiecas uz Līgumslēdzējām pusēm, kā izklāstīts Nolīgumā;

TĀ KĀ Savienībai un Šveicei ir saistoši daudzi divpusēji nolīgumi, kas aptver dažādas jomas un paredz īpašas tiesības un pienākumus, kuri dažos aspektos ir līdzīgi Savienībā paredzētajiem;

ATGĀDINOT, ka šo divpusējo nolīgumu mērķis ir palielināt Eiropas konkurētspēju un izveidot ciešākas ekonomiskās saites starp Līgumslēdzējām pusēm, pamatojoties uz vienlīdzību, savstarpīgumu un vispārēju līdzsvaru starp to priekšrocībām, tiesībām un pienākumiem;

APŅĒMUŠĀS stiprināt un padziļināt Šveices dalību Savienības iekšējā tirgū, pamatojoties uz tiem pašiem noteikumiem, ko piemēro iekšējam tirgum, vienlaikus saglabājot to neatkarību un savu iestāžu neatkarību un – attiecībā uz Šveici – ievērojot principus, kas izriet no tiesās demokrātijas, federālisma un tās dalības iekšējā tirgū nozaru rakstura;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka Šveices Federālās Augstākās tiesas un visu pārējo Šveices tiesu, kā arī dalībvalstu tiesu un Eiropas Savienības Tiesas kompetence interpretēt šo Nolīgumu individuālās lietās paliek nemainīga;

APZINOTIES, ka ir jānodrošina vienveidība ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās Šveice piedalās, gan tagad, gan nākotnē,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. PANTS

Mērķi

1. Šā protokola mērķis ir garantēt Līgumslēdzējām pusēm un ekonomikas operatoriem un privātpersonām lielāku juridisko noteiktību, vienlīdzīgu attieksmi un vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar iekšējo tirgu saistītā jomā, kas ietilpst Nolīguma darbības jomā.
2. Lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi, šis protokols sniedz jaunus institucionālus risinājumus, kas veicina Līgumslēdzēju pušu ekonomisko attiecību nepārtrauktu un līdzsvarotu stiprināšanu. Ņemot vērā starptautisko tiesību principus, šis protokols jo īpaši paredz Nolīguma institucionālos risinājumus, kas ir kopīgi divpusējiem nolīgumiem, kuri noslēgti vai kurus plānots noslēgt ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, nemainot Nolīguma darbības jomu vai mērķus, jo īpaši:
 - a) procedūru Nolīguma saskaņošanai ar Savienības tiesību aktiem, kas attiecas uz Nolīgumu;
 - b) Nolīguma un Savienības tiesību aktu, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, vienotu interpretāciju un piemērošanu;

- c) Nolīguma uzraudzību un piemērošanu; un
- d) strīdu izšķiršanu sakarā ar Nolīgumu.

2. PANTS

Saikne ar Nolīgumu

1. Šis protokols, tā pielikums un papildinājums ir Nolīguma neatņemama daļa.
2. Ar šo protokolu atceltie Nolīguma noteikumi ir šādi:
 - a) 16. pants;
 - b) 17. pants; un
 - c) 19. pants.
3. Atsauces uz “Eiropas Kopienu” vai “Kopienu” Nolīgumā uzskata par atsaucēm uz Savienību.

3. PANTS

Divpusējie nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītajās jomās,
kurās piedalās Šveice

1. Esošos un turpmākos divpusējos nolīgumus starp Savienību un Šveici ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, uzskata par saskaņotu kopumu, kas nodrošina tiesību un pienākumu līdzsvaru starp Savienību un Šveici.
2. Nolīgums ir divpusējs nolīgums ar iekšējo tirgu saistītā jomā, kurā piedalās Šveice.

2. NODAĻA

NOLĪGUMA SASKAŅOŠANA AR SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTIEM

4. PANTS

Dalība Savienības tiesību aktu izstrādē (“lēmumu veidošana”)

1. Izstrādājot Savienības tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LESD”) jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Eiropas Komisija (turpmāk “Komisija”) par to informē Šveici un neoficiāli apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā veidā, kādā Šveice lūdz Savienības dalībvalstu ekspertu viedokli, lai sagatavotu savus priekšlikumus.

Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses lūguma Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar nolīguma 14. pantu (turpmāk "Apvienotā komiteja"), notiek provizoriska viedokļu apmaiņa.

Līgumslēdzējas puses pēc jebkuras puses lūguma atkārtoti apspriežas Apvienotajā komitejā svarīgos brīžos posmā, pirms tiesību aktu pieņem Savienība, pastāvīgā informēšanas un apspriešanās procesā.

2. Saskaņā ar LESD sagatavojot deleģētos aktus par Savienības tiesību pamataktiem jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Komisija nodrošina, ka Šveicei ir pēc iespējas plašākas dalības iespējas minēto deleģēto aktu projektu sagatavošanā, un apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā kārtībā, kādā tā apspriežas ar Savienības dalībvalstu ekspertiem.

3. Saskaņā ar LESD sagatavojot īstenošanas aktus par Savienības tiesību pamataktiem jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, Komisija nodrošina, ka Šveicei ir pēc iespējas plašākas dalības iespējas to minēto īstenošanas aktu projektu sagatavošanā, kas vēlāk iesniedzami komitejām, kuras palīdz Komisijai tās īstenošanas pilnvaru īstenošanā, un apspriežas ar Šveices ekspertiem tādā pašā kārtībā, kādā tā apspriežas ar Savienības dalībvalstu ekspertiem.

4. Šveices eksperti iesaistās to komiteju darbā, uz kurām neattiecas 2. un 3. punkts, ja tas ir nepieciešams Nolīguma pareizai darbībai.

Apvienotā komiteja izveido un atjaunina minēto komiteju un attiecīgā gadījumā citu līdzīgu komiteju sarakstu.

5. Šo pantu nepiemēro Savienības tiesību aktiem vai to noteikumiem, uz kuriem attiecas 5. panta 7. punktā minētais izņēmums.

5. PANTS

Savienības tiesību aktu iekļaušana

1. Lai garantētu juridisko noteiktību un tiesību aktu viendabīgumu ar iekšējo tirgu saistītajā jomā, kurā Šveice piedalās saskaņā ar Nolīgumu, Šveice un Savienība nodrošina, ka Savienības tiesību akti, kas pieņemti jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, tiek iekļauti Nolīgumā pēc iespējas drīz pēc to pieņemšanas.
2. Savienības tiesību akti, kas iekļauti Nolīgumā saskaņā ar šā panta 4. punktu, iekļaujot tos Nolīgumā, ir daļa no Šveices tiesību sistēmas, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Apvienotās komitejas pieņemtos pielāgojumus.
3. Kad Savienība pieņem tiesību aktu jomā, uz kuru attiecas Nolīgums, tā pēc iespējas drīz ar Apvienotās komitejas starpniecību par to informē Šveici. Pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses pieprasījuma Apvienotā komiteja rīko viedokļu apmaiņu par šo jautājumu.
4. Apvienotā komiteja rīkojas saskaņā ar šā panta 1. punktu, pēc iespējas drīz pieņemot lēmumu par Nolīguma I līdz III pielikuma grozīšanu, tostarp nepieciešamajiem pielāgojumiem.

5. Neskarot šā panta 1. un 2. punktu, ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu Nolīguma saskaņotību ar tā pielikumu, kas grozīts, ievērojot šā panta 4. punktu, Apvienotā komiteja var ierosināt Līgumslēdzējām pusēm apstiprināšanai saskaņā ar to iekšējām procedūrām Nolīguma pārskatīšanu.

6. Atsauces Nolīgumā uz Savienības tiesību aktiem, kas vairs nav spēkā, uzskata par atsaucēm uz Savienības tiesību aktiem, kas atceļ minētos tiesību aktus, kā iekļauts Nolīguma pielikumā, no dienas, kad stājas spēkā Apvienotās komitejas lēmums par attiecīgo grozījumu Nolīguma pielikumā, ievērojot šā panta 4. punktu, ja vien minētajā lēmumā nav paredzēts citādi.

7. Šā panta 1. punktā noteikto pienākumu nepiemēro Savienības tiesību aktiem vai to noteikumiem, uz kuriem attiecas izņēmums, kā uzskaitīts turpmāk:

5.g, 5.h, 5.i, 5.j, 7.b, 7.e, 7.f, 7.g, 7.h pants un II pielikuma II daļas 1. punkta a) līdz f) apakšpunkts.

8. Ievērojot 6. pantu, Apvienotās komitejas lēmumi, kas pieņemti, ievērojot šā panta 4. punktu, stājas spēkā nekavējoties, bet nekādā gadījumā ne agrāk par dienu, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.

9. Līgumslēdzējas puses godprātīgi sadarbojas visā šajā pantā izklāstītās procedūras laikā ar mērķi atvieglot lēmumu pieņemšanu.

10. Savienība un Šveice ņem vērā principu, ka par vienādu darbu vienā un tajā pašā darbvieta saņem vienādu samaksu, un Šveices divējādo izpildes panākšanas sistēmu.

6. PANTS

Šveices konstitucionālo saistību izpilde

1. Šā protokola 5. panta 3. punktā minētās viedokļu apmaiņas laikā Šveice informē Savienību par to, vai 5. panta 4. punktā minētais lēmums, lai tas kļūtu saistošs, prasa Šveicei izpildīt konstitucionālās saistības.
 2. Ja 5. panta 4. punktā minētais lēmums, lai tas kļūtu saistošs, prasa Šveicei izpildīt konstitucionālas saistības, Šveicei noteiktais maksimālais izpildes termiņš ir divi gadi no dienas, kad sniegta šā panta 1. punktā minētā informācija, izņemot gadījumus, kad ir sākta referendumā procedūra, un šādā gadījumā minēto termiņu pagarina par vienu gadu.
 3. Kamēr Šveice nav sniegusi informāciju par to, ka tā ir izpildījusi savas konstitucionālās saistības, Līgumslēdzējas puses provizoriski piemēro 5. panta 4. punktā minēto lēmumu, ja vien Šveice neinformē Savienību, ka minētā lēmuma provizoriska piemērošana nav iespējama, un nenorāda tā iemeslus.
- Šā protokola 5. panta 4. punktā minētā lēmuma provizoriska piemērošana nekādos apstākļos nevar notikt pirms dienas, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.
4. Šveice ar Apvienotās komitejas starpniecību nekavējoties informē Savienību, tiklīdz tā ir izpildījusi 1. punktā minētās konstitucionālās saistības.
 5. Šā protokola 5. panta 4. punktā minētais lēmums stājas spēkā dienā, kad tiek sniegts šā panta šā panta 4. punktā paredzētais paziņojums, bet nekādā gadījumā pirms dienas, kad attiecīgais Savienības tiesību akts kļūst piemērojams Savienībā.

3. NODAĻA

NOLĪGUMA INTERPRETĀCIJA UN PIEMĒROŠANA

7. PANTS

Vienotas interpretācijas princips

1. Lai sasniegtu 1. pantā izklāstītos mērķus un saskaņā ar starptautisko publisko tiesību principiem, divpusējos nolīgumus ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, un Savienības tiesību aktus, uz kuriem ir atsauce šādos Nolīgumos, vienādi interpretē un piemēro ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice.
2. Savienības tiesību aktus, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, un, ciktāl to piemērošana ietver Savienības tiesību jēdzienus, Nolīguma noteikumus interpretē un piemēro saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kas pieņemta pirms vai pēc Nolīguma parakstīšanas.

8. PANTS

Efektīvas un saskaņotas piemērošanas princips

1. Komisija un Šveices kompetentās iestādes sadarbojas un palīdz cita citai, lai nodrošinātu Nolīguma piemērošanas uzraudzību. Tās var apmainīties ar informāciju par Nolīguma piemērošanas uzraudzības darbībām. Tās var apmainīties viedokļiem un apspriest savstarpēji interesējošus jautājumus.
2. Katra Līgumslēdzēja puse veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu un saskaņotu Nolīguma piemērošanu savā teritorijā.
3. Nolīguma piemērošanas uzraudzību Līgumslēdzējas puses kopīgi veic Apvienotajā komitejā.

Ja Komisija vai Šveices kompetentās iestādes uzzina par nepareizas piemērošanas gadījumu, jautājumu var nodot izskatīšanai Apvienotajai komitejai, lai rastu pieņemamu risinājumu.

4. Komisija un Šveices kompetentās iestādes attiecīgi pārrauga, kā otra Līgumslēdzēja puse piemēro Nolīgumu. Piemēro 10. pantā paredzēto procedūru.

Ciktāl Nolīguma efektīvai un saskaņotai piemērošanai ir nepieciešamas noteiktas Savienības iestāžu uzraudzības pilnvaras attiecībā uz vienu Līgumslēdzēju pusi, piemēram, izmeklēšanas un lēmumu pieņemšanas pilnvaras, tās ir īpaši jāparedz Nolīgumā.

9. PANTS

Ekskluzivitātes princips

Līgumslēdzējas puses apņemas, risinot strīdus, kas attiecas uz Nolīguma un Savienības tiesību aktu, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, interpretāciju vai piemērošanu vai, attiecīgā gadījumā, kas attiecas uz Komisijas lēmumu, kurš pieņemts, pamatojoties uz Nolīgumu, atbilstību Nolīgumam, neizmantojot citas strīdu izšķiršanas metodes, kā vien tās, kas paredzētas šajā protokolā.

10. PANTS

Procedūra interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā

1. Ja rodas grūtības interpretēt vai piemērot Nolīgumu vai kādu Savienības tiesību aktu, uz kuru ir atsauce Nolīgumā, Līgumslēdzējas puses apspriežas Apvienotajā komitejā, lai rastu savstarpēji pieņemamu risinājumu. Šajā nolūkā Apvienotajai komitejai sniedz visu noderīgo informāciju, lai tā varētu detalizēti izvērtēt situāciju. Apvienotā komiteja izvērtē visas iespējas, kas ļauj saglabāt Nolīguma pareizu darbību.
2. Ja Apvienotā komiteja nespēj rast risinājumu šā panta 1. punktā minētajām grūtībām trīs mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgais problēmjaudājums tai iesniegts, jebkura Līgumslēdzēja puse var pieprasīt, lai strīdu izšķir šķīrējtiesa saskaņā ar pielikumā noteiktajiem noteikumiem.

3. Ja strīdā rodas jautājums par 7. panta 2. punktā minētā noteikuma interpretāciju vai piemērošanu un ja minētā noteikuma interpretācija ir būtiska strīda izšķiršanai un nepieciešama, lai šķīrējtiesa varētu izlemt, šķīrējtiesa minēto jautājumu nodod Eiropas Savienības Tiesai.

Ja strīdā rodas jautājums par tāda noteikuma interpretāciju vai piemērošanu, uz kuru attiecas 5. panta 7. punktā minētais izņēmums no dinamiskās saskaņošanas pienākuma, un ja strīds nav saistīts ar Savienības tiesību jēdzienu interpretāciju vai piemērošanu, šķīrējtiesa izšķir strīdu, nevēršoties Eiropas Savienības Tiesā.

4. Ja šķīrējtiesa, ievērojot 3. punktu, jautājumu nodod Eiropas Savienības Tiesai:

- a) Eiropas Savienības Tiesas nolēmums šķīrējtiesai ir saistošs; un
- b) Šveicei ir tādas pašas tiesības kā dalībvalstīm un Savienības iestādēm, un uz to *mutatis mutandis* attiecas tās pašas procedūras Eiropas Savienības Tiesā.

5. Katra Līgumslēdzēja Puse veic visus nepieciešamos pasākumus, lai godprātīgi izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa ir konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, ar Apvienotās komitejas starpniecību informē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu.

6. Risinot Apvienotajai komitejai iesniegtos strīdus, godprātīgi ņem vērā garantijas, kas izklāstītas Nolīguma Nobeiguma aktam pievienotajā Kopīgajā deklarācijā par atteikšanos no sociālās palīdzības un uzturēšanās atļaujas izbeigšanu pirms pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanas un Kopīgo deklarāciju par paziņojumu par stāšanos darbā.

Pirmo daļu piemēro tik ilgi un tiktāl, ciktāl garantijas ir saderīgas ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kas iekļauti Nolīgumā. Garantijas neietekmē šā Protokola 5. panta 1. punkta piemērošanu.

11. PANTS

Kompensācijas pasākumi

1. Ja Līgumslēdzēja puse, par kuru šķīrējtiesa konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, saprātīgā termiņā, kas noteikts saskaņā ar papildinājuma IV.2. panta 6. punktu, neinformē otru Līgumslēdzēju pusi par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas lēmumu, vai ja otra Līgumslēdzēja puse uzskata, ka paziņotie pasākumi neatbilst šķīrējtiesas lēmumam, minētā otra Līgumslēdzēja puse var pieņemt samērīgus kompensācijas pasākumus saskaņā ar Nolīgumu vai jebkuru citu divpusēju nolīgumu ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice (turpmāk "kompensācijas pasākumi"), lai novērstu iespējamo nelīdzsvarotību. Minētā otra Līgumslēdzēja puse paziņo Līgumslēdzējai pusei, par kuru šķīrējtiesa konstatējusi, ka tā nav ievērojusi Nolīgumu, par kompensācijas pasākumiem, ko norāda paziņojumā. Minētie kompensācijas pasākumi stājas spēkā trīs mēnešus pēc paziņojuma sniegšanas dienas.

2. Ja viena mēneša laikā no plānoto kompensācijas pasākumu paziņošanas dienas Apvienotā komiteja nav pieņēmusi lēmumu apturēt, grozīt vai anulēt minētos kompensācijas pasākumus, jebkura Līgumslēdzēja puse var iesniegt šķīrējtiesai jautājumu par minēto kompensācijas pasākumu samērīgumu saskaņā ar papildinājumu.
3. Šķīrējtiesa izlemj papildinājuma III.8. panta 4. punktā noteiktajā termiņā.
4. Kompensācijas pasākumiem nav atpakaļejoša spēka. Konkrētāk, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un ekonomikas operatori jau ieguvuši pirms kompensācijas pasākumu stāšanās spēkā.

12. PANTS

Sadarbība starp jurisdikcijām

1. Lai veicinātu viendabīgu interpretāciju, Šveices Federālā Augstākā tiesa un Eiropas Savienības Tiesa vienojas par dialogu un tā norises kārtību.
2. Šveicei ir tiesības iesniegt procesuālus rakstus vai rakstiskus apsvērumus Eiropas Savienības Tiesā, ja kādas Savienības dalībvalsts tiesa Eiropas Savienības Tiesai iesniedz prejudiciālu jautājumu par Nolīguma vai tajā minēta Savienības tiesību akta noteikuma interpretāciju.

4. NODAĻA

CITI NOTEIKUMI

13. PANTS

Finansiāls ieguldījums

1. Šveice saskaņā ar šo pantu un pielikumu piedalās to Savienības aģentūru darbību, informācijas sistēmu un citu pielikuma 1. pantā uzskaitīto darbību finansēšanā, kurām tai ir piekļuve.

Apvienotā komiteja var pieņemt lēmumu par pielikuma grozīšanu.

2. Savienība jebkurā laikā var apturēt Šveices dalību šā panta 1. punktā minētajās darbībās, ja Šveice neievēro maksājuma termiņu saskaņā ar maksāšanas kārtību, kas noteikta pielikuma 2. pantā.

Ja Šveice neievēro maksājuma termiņu, Savienība nosūta Šveicei oficiālu atgādinājuma vēstuli. Ja 30 dienu laikā no minētās oficiālās atgādinājuma vēstules saņemšanas dienas nav veikts pilns maksājums, Savienība var apturēt Šveices dalību attiecīgajā darbībā.

3. Finansiālo ieguldījumu veido:

a) darbības iemaksa; un

b) dalības maksa.

4. Finansiālo ieguldījumu veic kā ikgadēju finansiālu ieguldījumu, un to veic datumos, kas norādīti Komisijas izdotajos aicinājumos veikt iemaksu.

5. Darbības iemaksas pamatā ir iemaksu skala, kas definēta kā Šveices iekšzemes kopprodukta (turpmāk "IKP") tirgus cenās attiecība pret Savienības IKP tirgus cenās.

Šajā nolūkā skaitļi par Līgumslēdzēju pušu IKP tirgus cenās ir jaunākie dati, kas pieejami no tā gada 1. janvāra, kurā veic ikgadējo maksājumu, un ko sniedzis Eiropas Savienības Statistikas birojs, pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā, kas noslēgts Luksemburgā 2004. gada 26. oktobrī. Ja minēto nolīgumu pārtrauc piemērot, Šveices IKP ir tāds, kāds noteikts, pamatojoties uz datiem, ko sniegusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija.

6. Darbības iemaksu saistībā ar katru Savienības aģentūru aprēķina, piemērojot iemaksu skalu tās apstiprinātajam gada budžetam, kas iekļauts attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās) attiecīgajam gadam, saistībā ar katru aģentūru ņemot vērā jebkādas darbības iemaksas korekcijas, kā noteikts pielikuma 1. pantā.

Darbības iemaksu saistībā ar informācijas sistēmām un citām darbībām aprēķina, konkrētajam attiecīgā gada budžetam piemērojot iemaksu skalu, kā noteikts budžeta izpildes dokumentos, piemēram, darba programmās vai līgumos.

Visu atsauces summu pamatā ir saistību apropriācijas.

7. Gada dalības maksa ir 4 % no gada darbības iemaksas, kas aprēķināta saskaņā ar 5. un 6. punktu.

8. Komisija sniedz Šveicei pietiekamu informāciju par tās finansiālā ieguldījuma aprēķināšanu. Minēto informāciju sniedz, pienācīgi ņemot vērā Savienības konfidencialitātes un datu aizsardzības noteikumus.

9. Visus Šveices finansiālos ieguldījumus vai Savienības maksājumus un maksājamo vai saņemamo summu aprēķinus veic euro.

10. Ja šā protokola stāšanās spēkā nesakrīt ar kalendārā gada sākumu, Šveices darbības iemaksu attiecīgajā gadā koriģē saskaņā ar pielikuma 5. pantā noteikto metodiku un apmaksas noteikumiem.

11. Sīki izstrādāti noteikumi par šā panta piemērošanu ir izklāstīti pielikumā.

12. Pēc trim gadiem pēc šā protokola stāšanās spēkā un pēc tam reizi trijos gados Apvienotā komiteja pārskata Šveices dalības nosacījumus, kā noteikts pielikuma 1. pantā, un vajadzības gadījumā tos pielāgo.

14. PANTS

Atsauces uz teritorijām

Ja Nolīgumā iekļautajos Savienības tiesību aktos ir atsauces uz “Eiropas Savienības”, “Savienības”, “kopējā tirgus” vai “iekšējā tirgus” teritoriju, šādas atsauces Nolīguma nolūkos uzskata par atsaucēm uz Nolīguma 24. pantā minētajām teritorijām.

15. PANTS

Atsauces uz Savienības dalībvalstu valstspiederīgajiem

Ja Nolīgumā iekļautajos Savienības tiesību aktos ir atsauces uz Savienības dalībvalstu valstspiederīgajiem, šā Nolīguma nolūkos šādas atsauces uzskata par atsaucēm uz Savienības dalībvalstu un Šveices valstspiederīgajiem.

16. PANTS

Savienības tiesību aktu stāšanās spēkā un īstenošana

Nolīgumā iekļautie Savienības tiesību aktu noteikumi par to stāšanos spēkā vai īstenošanu neattiecas uz Nolīgumu.

Termiņi un datumi, kuros Šveicē jāstājas spēkā un līdz kuriem Šveicei jāīsteno lēmumi, ar kuriem Savienības tiesību aktus iekļauj Nolīgumā, izriet no 5. panta 8. punkta un 6. panta 5. punkta, kā arī no noteikumiem par pārejas pasākumiem.

17. PANTS

Savienības tiesību aktu adresāti

Nolīgumā iekļautie Savienības tiesību aktu noteikumi, kuros norādīts, ka tie ir adresēti Savienības dalībvalstīm, neattiecas uz Nolīgumu.

5. NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

18. PANTS

Īstenošana

1. Līgumslēdzējas puses veic visus vajadzīgos pasākumus, gan vispārējus, gan īpašus, lai nodrošinātu no Nolīguma izrietošo saistību izpildi, un atturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu apdraudēt tā mērķu sasniegšanu.

2. Līgumslēdzējas puses veic visus vajadzīgos pasākumus, lai garantētu to Savienības tiesību aktu paredzēto rezultātu, uz kuriem ir atsauce Nolīgumā, un atturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu apdraudēt to mērķu sasniegšanu.

19. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Šo protokolu Savienība un Šveice ratificē vai apstiprina atbilstīgi savām procedūrām. Savienība un Šveice viena otrai paziņo par iekšējo procedūru pabeigšanu, kas vajadzīgas, lai šis protokols stātos spēkā.
2. Šis protokols stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc pēdējā paziņojuma par tālāk šādiem instrumentiem:
 - a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
 - b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Instrukcionālais protokols;
 - c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;

- d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- e) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- h) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- k) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;

- l) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās;
- m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā.

20. PANTS

Grozījumi un izbeigšana

1. Savienība un Šveice var jebkurā laikā grozīt šo protokolu, savstarpēji vienojoties.
2. Ja Nolīgumu izbeidz saskaņā ar Nolīguma 25. panta 3. punktu, šis protokols zaudē spēku dienā, kas minēta Nolīguma 25. panta 4. punktā.
3. Ja Nolīgums zaudē spēku, tiek saglabātas tiesības un pienākumi, ko privātpersonas un ekonomikas operatori saskaņā ar Nolīgumu jau ir ieguvuši vai kas tiem saskaņā ar Nolīgumu jau noteikti pirms Nolīguma izbeigšanas dienas. Savienība un Šveice savstarpējas vienošanās ceļā lemj, kā rīkoties attiecībā uz tiesībām, kuras tiek iegūtas.

Šis protokols ir sagatavots divos oriģināleksemplāros angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā; visi teksti ir vienlīdz autentiski.

TO APLIECINOT, attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo protokolu.

..., ... gada ...

Eiropas Savienības vārdā –

Šveices Konfederācijas vārdā –

PIELIKUMS PAR PROTOKOLA 13. PANTA PIEMĒROŠANU

1. PANTS

To Savienības aģentūru darbību, informācijas sistēmu un citu darbību saraksts,
kurās Šveice sniedz finansiālu ieguldījumu

Šveice sniedz finansiālu ieguldījumu:

a) aģentūrās:

nav;

b) informācijas sistēmās:

Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls (*EURES*), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 13. aprīļa Regulu (ES) 2016/589 par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu (*EURES*), darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku darba tirgu integrāciju un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 492/2011 un (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 107, 22.4.2016., 1. lpp.), kā to piemēro saskaņā ar Nolīguma I pielikumu;

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EESSI*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 883/2004 (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.), kura labota ar: OV L 200, 7.6.2004., 1. lpp. un OV L 204, 4.8.2007., 30. lpp.) un Regulu (EK) Nr. 987/2009 (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.), kā to piemēro saskaņā ar Nolīguma II pielikumu;

Iekšējā tirgus informācijas sistēma (*IMI*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2008/49/EK (OV L 316, 14.11.2012., 1. lpp.), kā to piemēro saskaņā ar Nolīguma I un III pielikumu;

c) citās darbībās:

nav.

2. PANTS

Maksāšanas kārtība

1. Maksājumus, kas jāveic, ievērojot protokola 13. pantu, veic saskaņā ar šo pantu.
2. Izdodot pieprasījumu iemaksāt līdzekļus par finanšu gadu, Komisija paziņo Šveicei šādu informāciju:
 - a) darbības iemaksas summa; un

b) dalības maksas summa.

3. Komisija pēc iespējas drīz un, vēlākais, katra finanšu gada 16. aprīlī, paziņo Šveicei šādu informāciju par Šveices dalību:

a) saistību apropriāciju summas, kas iekļautas attiecīgā gada Savienības apstiprinātajā budžetā attiecīgās Savienības budžeta dotāciju pozīcijā(-ās), saistībā ar katru aģentūru ņemot vērā jebkādas darbības iemaksas korekcijas, kā noteikts šā pielikuma 1. pantā, un saistību apropriāciju summas attiecībā uz apstiprināto Savienības attiecīgā gada budžetu informācijas sistēmām un citām darbībām, kas attiecas uz Šveices dalību saskaņā ar šā pielikuma 1. pantu;

b) dalības maksas summu, kas minēta protokola 13. panta 7. punktā; un

c) attiecībā uz aģentūrām N+1 gadā – budžeta saistību summas, kas uzņemtas par N gadā apstiprinātajām saistību apropriācijām attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās) saistībā ar Savienības gada budžetu un kas iekļautas attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdijas pozīcijā(-ās) N gadā.

4. Pamatojoties uz budžeta projektu, Komisija sniedz 3. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās informācijas aplēsi pēc iespējas drīz un, vēlākais, līdz finanšu gada 1. septembrim.

5. Eiropas Komisija, vēlākais, katra finanšu gada 16. aprīlī un, ja tas attiecas uz attiecīgo aģentūru, informācijas sistēmu vai citu darbību, agrākais, katra finanšu gada 22. oktobrī un, vēlākais, katra finanšu gada 31. oktobrī nosūta Šveicei pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas atbilst Šveices ieguldījumam saskaņā ar Nolīgumu attiecībā uz katru no aģentūrām, informācijas sistēmām un citām darbībām, kurās Šveice piedalās.

6. Šā panta 5. punktā minēto(-s) uzaicinājumu(-s) veikt iemaksu strukturē pa daļām šādi:

a) katra gada pirmā iemaksa saistībā ar pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas jāizdod līdz 16. aprīlim, atbilst summai, kura nepārsniedz 4. punktā minētās attiecīgās aģentūras, informācijas sistēmas vai citas darbības gada finansiālā ieguldījuma aplēses ekvivalentu.

Šveice samaksā šajā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu vēlākais 60 dienu laikā pēc tam, kad ir izdots uzaicinājums veikt iemaksu;

b) attiecīgā gadījumā gada otrā iemaksa saistībā ar pieprasījumu iemaksāt līdzekļus, kas jāizdod, agrākais, 22. oktobrī un, vēlākais, 31. oktobrī, atbilst starpībai starp 4. punktā minēto summu un 5. punktā minēto summu, ja 5. punktā minētā summa ir lielāka.

Šveice šajā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu samaksā vēlākais līdz 21. decembrim.

Attiecībā uz katru pieprasījumu iemaksāt līdzekļus Šveice var veikt atsevišķus maksājumus par katru aģentūru, informācijas sistēmu vai citu darbību.

7. Par pirmo šā protokola īstenošanas gadu Komisija izdod vienu pieprasījumu veikt iemaksu, un to izdod 90 dienu laikā pēc protokola stāšanās spēkā.

Šveice samaksā pieprasījumā iemaksāt līdzekļus norādīto summu, vēlākais, 60 dienu laikā pēc tam, kad ir izdots pieprasījums iemaksāt līdzekļus.

8. Par katru finansiālā ieguldījuma kavējumu Šveice maksā nokavējuma procentus attiecībā uz nesamaksāto summu no maksājuma termiņa dienas līdz dienai, kurā minētā nesamaksātā summa ir samaksāta pilnā apmērā.

Procentu likme par debitoru parādiem, kas nav samaksāti termiņā, ir likme, kuru Eiropas Centrālā banka piemēro savām galvenajām refinansēšanas operācijām, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā un kas ir spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurā ir maksāšanas termiņš, vai 0 %, atkarībā no tā, kura ir lielāka, un kam ir pieskaitīti 3,5 procentpunkti.

3. PANTS

Šveices finansiālā ieguldījuma Savienības aģentūrās korekcija,
ņemot vērā īstenošanu

Šveices finansiālā ieguldījuma Savienības aģentūrās korekciju veic N+1 gadā, kad sākotnējo darbības iemaksu koriģē uz augšu vai uz leju par starpību starp sākotnējo darbības iemaksu un koriģēto iemaksu, ko aprēķina, piemērojot N gada iemaksu skalu to budžeta saistību summai, kas uzņemtas par saistību apropriācijām, kuras apstiprinātas N gadā attiecīgajā(-ās) Savienības subsīdiju budžeta pozīcijā(-ās). Ja piemērojams, attiecībā uz katru aģentūru ņem vērā uz procentuālo daļu balstīto koriģēto darbības iemaksu, kā noteikts 1. pantā.

4. PANTS

Spēkā esošā kārtība

Protokola 13. pantu un šo pielikumu nepiemēro īpašai kārtībai, kas ir spēkā starp Šveici un Savienību un ietver Šveices finansiālos ieguldījumus. Aģentūras, informācijas sistēmas un citas darbības, uz kurām attiecas šāda kārtība, ir šādas:

- Savstarpējā informācijas sistēma par sociālo aizsardzību (*MISSOC*) saskaņā ar Šveices un Komisijas attiecīgajām līgumiskajām vienošanām ar *MISSOC* sekretariātu.

5. PANTS

Pārejas pasākumi

Ja protokola spēkā stāšanās diena nav 1. janvāris, šo pantu piemēro, atkāpjoties no 2. panta.

Protokola īstenošanas pirmajā gadā attiecībā uz konkrētajā gadā veicamo darbības iemaksu, kas piemērojama attiecīgajai aģentūrai, informācijas sistēmai vai citai darbībai, kā noteikts saskaņā ar protokola 13. pantu un šā pielikuma 1., 2. un 3. pantu, darbības iemaksu samazina *pro rata temporis*, reizinot maksājamās gada darbības iemaksas summu ar šādu dienu skaitu:

- a) kalendāro dienu skaits no protokola spēkā stāšanās dienas līdz attiecīgā gada 31. decembrim,
un
- b) kopējais kalendāro dienu skaits attiecīgajā gadā.

PAPILDINĀJUMS PAR ŠĶĪRĒJTIESU

I NODAĻA

IEVADNOTEIKUMI

I.1. PANTS

Darbības joma

Ja viena no Līgumslēdzējām pusēm (turpmāk “puses”) iesniedz strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar protokola 10. panta 2. punktu vai 11. panta 2. punktu vai iesniedz lietu izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar Nolīguma 14.a panta 2. vai 4. punktu, piemēro šajā papildinājumā izklāstītos noteikumus.

I.2. PANTS

Kancelejas un sekretariāta pakalpojumi

Hāgas Pastāvīgās šķīrējtiesas Starptautiskais birojs (turpmāk “Starptautiskais birojs”) pilda kancelejas funkcijas un sniedz vajadzīgos sekretariāta pakalpojumus.

I.3. PANTS

Paziņojumi un termiņu aprēķināšana

1. Paziņojumus, tostarp priekšlikumus, var nosūtīt, izmantojot jebkādus saziņas līdzekļus, kas apliecina to nosūtīšanu vai ļauj tos apliecināt.
2. Šādus paziņojumus var nosūtīt elektroniski tikai tad, ja puse tieši šim nolūkam ir norādījusi attiecīgu adresi vai to šim nolūkam atļāvusi izmantot.
3. Šādus paziņojumus, ko iesniedz pusēm, attiecībā uz Šveici nosūta Šveices Federālā ārlietu departamenta Eiropas nodaļai un attiecībā uz Savienību – Komisijas Juridiskajam dienestam.

4. Jebkurš šajā papildinājumā noteiktais termiņš sākas nākamajā dienā pēc attiecīgā notikuma vai darbības veikšanas. Ja dokumenta iesniegšanas pēdējā diena ir Savienības iestāžu vai Šveices valdības brīvdiena, dokumenta iesniegšanas termiņš beidzas nākamajā darbdienā. Ieskaita brīvdienas, kas ietilpst šajā laikposmā.

I.4. PANTS

Paziņojums par vēršanos šķīrējtiesā

1. Puse, kas ierosina izmantot šķīrējtiesu (turpmāk “prasītājs”), nosūta otrai pusei (turpmāk “atbildētājs”) un Starptautiskajam birojam paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.
2. Šķīrējtiesas procedūru uzskata par uzsāktu nākamajā dienā pēc tam, kad atbildētājs saņēmis paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā.
3. Paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā iekļauj šādu informāciju:
 - a) prasība nodot strīdu izskatīšanai šķīrējtiesā;
 - b) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
 - c) prasītāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;

- d) procedūras juridiskais pamats (protokola 10. panta 2. punkts vai 11. panta 2. punkts) un:
- i) protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos – jautājums, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts risināšanai Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar protokola 10. panta 1. punktu; un
 - ii) protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos – šķīrējtiesas lēmums, visi protokola 10. panta 5. punktā minētie īstenošanas pasākumi un apstrīdētie kompensācijas pasākumi;
 - iii) Nolīguma 14.a panta 2. un 4. punktā minētajos gadījumos – iespējamās grūtības saskaņā ar Nolīguma 14.a panta 2. punktu;
- e) norāde uz jebkuru noteikumu, kas izraisa strīdu vai ir ar to saistīts;
- f) īss strīda apraksts un
- g) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.
4. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā var iekļaut arī informāciju par nepieciešamību vērsties Eiropas Savienības Tiesā.
5. Jebkādas pretenzijas par paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā nepietiekamību neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.

I.5. PANTS

Atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā

1. Atbildētājs 60 dienu laikā pēc paziņojuma par vēršanos šķīrējtiesā saņemšanas nosūta prasītājam un Starptautiskajam birojam atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, kurā iekļauj šādu informāciju:

- a) pušu nosaukumi un kontaktinformācija;
- b) atbildētāja pārstāvja(-u) vārds, uzvārds un adrese;
- c) atbilde uz informāciju, kas sniegta paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā saskaņā ar I.4. panta 3. punkta d), e) un f) apakšpunktu; un
- d) informācija par šķīrējtiesneša iecelšanu vai, ja jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, par divu šķīrējtiesnešu iecelšanu.

2. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos atbilde uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā var ietvert arī atbildi uz informāciju, kas sniegta paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā saskaņā ar šā papildinājuma I.4. panta 4. punktu, un informāciju par nepieciešamību vērsties Eiropas Savienības Tiesā.

3. Tas, ka atbildētājs nesniedz atbildi vai sniedz nepilnīgu vai novēlotu atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā, neliedz izveidot šķīrējtiesu. Strīdu galīgi izšķir šķīrējtiesa.

4. Ja atbildētājs savā atbildē uz paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā pieprasa, lai šķīrējtiesā būtu pieci šķīrējtiesneši, prasītājs izraugās papildu šķīrējtiesnesi 30 dienu laikā pēc atbildes saņemšanas uz paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā.

I.6. PANTS

Pārstāvniecība un palīdzība

1. Puses šķīrējtiesā pārstāv viens vai vairāki pārstāvji. Pārstāvjiem var palīdzēt padomdevēji vai advokāti.
2. Par jebkādam pārstāvju vai viņu adresu izmaiņām paziņo otrai pusei, Starptautiskajam birojam un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa var jebkurā laikā pēc savas iniciatīvas vai pēc kādas puses lūguma pieprasīt pierādījumus par pilnvarām, kas piešķirtas pušu pārstāvjiem.

II NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS SASTĀVS

II.1. PANTS

Šķīrējtiesnešu skaits

Šķīrējtiesā ir trīs šķīrējtiesneši. Ja prasītājs savā paziņojumā par vēršanos šķīrējtiesā vai atbildētājs atbildē uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā to lūdz, šķīrējtiesā ir pieci šķīrējtiesneši.

II.2. PANTS

Šķīrējtiesnešu iecelšana

1. Ja ir jāieceļ trīs šķīrējtiesneši, katra puse izraugās vienu no viņiem. Divi pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās trešo šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.
2. Ja ir jāieceļ pieci šķīrējtiesneši, katra puse izraugās divus no tiem. Četri pušu ieceltie šķīrējtiesneši izraugās piekto šķīrējtiesnesi, kas ir šķīrējtiesas priekšsēdētājs.

3. Ja 30 dienu laikā pēc pēdējā pušu ieceltā šķīrējtiesneša iecelšanas šķīrējtiesneši nav panākuši vienošanos par šķīrējtiesas priekšsēdētāja izvēli, priekšsēdētāju ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs.

4. Lai palīdzētu izraudzīties šķīrējtiesnešus šķīrējtiesas izveidošanai, izstrādā un vajadzības gadījumā atjaunina personu, kurām ir 6. punktā minētā kvalifikācija, indikatīvu sarakstu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā (turpmāk “Nolīgums veselības jomā”), Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas noslēgts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā (turpmāk “Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību”), un Nolīgumam starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā (turpmāk “Nolīgums par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu”). Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma nolūkos.

5. Ja puse neizraugās šķīrējtiesnesi, Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs ieceļ minēto šķīrējtiesnesi no 4. punktā minētā saraksta. Ja šāda saraksta nav, šķīrējtiesnesi ieceļ Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretārs ar izlozes palīdzību no personām, ko viena puse vai abas puses ir oficiāli ierosinājušas 4. punkta nolūkos.

6. Šķīrējtiesas sastāvā ir augsti kvalificētas personas, kuras var būt vai var nebūt saistītas ar pusēm un kurām ir garantēta neatkarība un interešu konfliktu neesība, kā arī plaša pieredze. Konkrētāk, tās ir apliecinājušas speciālās zināšanas tieslietās un jautājumos, uz kuriem attiecas šis Nolīgums, tās nesaņem norādījumus no pusēm un tās rīkojas patstāvīgi un nesaņem norādījumus no kādas organizācijas vai valdības jautājumos, kas saistīti ar strīdu. Šķīrējtiesas priekšsēdētājam ir arī pieredze strīdu izšķiršanas procedūrās.

II.3. PANTS

Šķīrējtiesnešu deklarācijas

1. Ja tiek apsvērta personas iecelšana par šķīrējtiesnesi, minētā persona ziņo par visiem apstākļiem, kas varētu radīt pamatotas šaubas par tās objektivitāti vai neatkarību. No iecelšanas brīža un visā šķīrējtiesas procedūrā šķīrējtiesnesis nekavējoties ziņo par šādiem apstākļiem pusēm un pārējiem šķīrējtiesnešiem, ja šķīrējtiesnesis to jau nav izdarījis.
2. Jebkuru šķīrējtiesnesi var noraidīt, ja pastāv apstākļi, kas varētu radīt pamatotas šaubas par viņa objektivitāti vai neatkarību.
3. Puse var pieprasīt tās ieceltā šķīrējtiesneša noraidīšanu tikai tāda iemesla dēļ, kas tai kļuvis zināms pēc tā iecelšanas.
4. Ja šķīrējtiesnesis nerīkojas vai ja šķīrējtiesnesim *de jure* vai *de facto* nav iespējams pildīt savus pienākumus, piemēro II.4. pantā noteikto šķīrējtiesnešu noraidīšanas procedūru.

II.4. PANTS

Šķīrējtiesnešu noraidīšana

1. Jebkura puse, kas vēlas noraidīt šķīrējtiesnesi, iesniedz noraidīšanas pieprasījumu 30 dienu laikā no dienas, kad tai paziņots par minētā šķīrējtiesneša iecelšanu, vai 30 dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par II.3. pantā minētajiem apstākļiem.
2. Noraidīšanas pieprasījumu nosūta otrai pusei, noraidītajam šķīrējtiesnesim, pārējiem šķīrējtiesnešiem un Starptautiskajam birojam. Tajā izklāsta noraidīšanas pieprasījuma iemeslus.
3. Ja ir iesniegts noraidīšanas pieprasījums, otra puse var apmierināt noraidīšanas pieprasījumu. Attiecīgais šķīrējtiesnesis var arī sevi atstatīt. Noraidīšanas pieprasījuma apmierināšana vai sevis atstatīšana nenozīmē, ka tiek atzīti noraidīšanas iemesli.
4. Ja 15 dienu laikā pēc noraidīšanas pieprasījuma paziņošanas otra puse neapmierina noraidīšanas pieprasījumu vai attiecīgais šķīrējtiesnesis sevi neatstata, puse, kas pieprasījusi noraidīšanu, var lūgt Pastāvīgās šķīrējtiesas ģenerālsekretāru pieņemt lēmumu par noraidīšanu.
5. Ja vien puses nevienojas citādi, 4. punktā minētajā lēmumā norāda minētā lēmuma iemeslus.

II.5. PANTS

Šķīrējtiesneša aizstāšana

1. Ievērojot šā panta 2. punktu, ja šķīrējtiesas procesa laikā ir jāaizstāj šķīrējtiesnesis, aizstājēju iecel vai izraugās saskaņā ar II.2. pantā noteikto procedūru, ko piemēro aizstājamā šķīrējtiesneša iecelšanai vai izvēlei. Minēto procedūru piemēro pat tad, ja viena puse nav izmantojusi savas tiesības iecelt aizstājamo šķīrējtiesnesi vai piedalīties tā iecelšanā.
2. Šķīrējtiesneša aizstāšanas gadījumā procedūru atsāk tajā posmā, kad aizstātais šķīrējtiesnesis beidz pildīt savas funkcijas, ja vien šķīrējtiesa nenolemj citādi.

II.6. PANTS

Atbrīvošana no atbildības

Izņemot tīšu pārkāpumu vai rupjas nolaidības gadījumus, puses, ciktāl to pieļauj piemērojamie tiesību akti, atsakās no jebkādas prasības pret šķīrējtiesnešiem par jebkuru darbību vai bezdarbību, kas saistīta ar šķīrējtiesu.

III NODAĻA

ŠĶĪRĒJTIESAS PROCEDŪRA

III.1. PANTS

Vispārīgie noteikumi

1. Šķīrējtiesas izveidošanas diena ir diena, kurā pēdējais šķīrējtiesnesis ir pieņēmis savu iecelšanu amatā.
2. Šķīrējtiesa nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret pusēm un to, ka piemērotā procedūras posmā katrai no tām ir pietiekama iespēja aizstāvēt savas tiesības un izklāstīt savus argumentus. Šķīrējtiesa vada procedūru tā, lai izvairītos no kavēšanās un nevajadzīgiem izdevumiem un lai nodrošinātu strīda izšķiršanu starp pusēm.
3. Ja šķīrējtiesa pēc pušu uzklaušīšanas nenolemj citādi, tiek rīkota tiesas sēde.
4. Ja puse nosūta paziņojumu šķīrējtiesai, tā to dara ar Starptautiskā biroja starpniecību un vienlaikus nosūta kopiju otrai pusei. Starptautiskais birojs nosūta minētā paziņojuma kopiju katram šķīrējtiesnesim.

III.2. PANTS

Šķīrējtiesas vieta

Šķīrējtiesas vieta ir Hāgā. Ja to prasa ārkārtas apstākļi, šķīrējtiesa var sanākt jebkurā citā vietā, ko tā uzskata par piemērotu savām apspriedēm.

III.3. PANTS

Valoda

1. Šķīrējtiesas procedūras valodas ir franču un angļu valoda.
2. Šķīrējtiesa var pieprasīt, lai visiem dokumentiem, kas pievienoti prasības pieteikumam vai aizstāvības rakstam, un visiem citiem procedūras laikā iesniegtajiem dokumentiem, kas sagatavoti oriģinālvalodā, tiktu pievienots tulkojums vienā no procedūras valodām.

III.4. PANTS

Prasības pieteikums

1. Prasītājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību nosūta rakstisku prasības pieteikumu atbildētājam un šķīrējtiesai. Prasītājs var nolemt I.4. pantā minēto paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā uzskatīt par prasības pieteikumu, ar noteikumu, ka tas atbilst arī šā panta 2. un 3. punkta nosacījumiem.

2. Prasības pieteikumā iekļauj šādu informāciju:
 - a) informācija, kas norādīta I.4. panta 3. punkta b) līdz f) apakšpunktā;
 - b) faktu izklāsts, kas iesniegts prasības pamatojumam; un
 - c) juridiskie argumenti, kas izvirzīti prasības pieteikuma pamatojumam.

3. Prasības pieteikumam, ciktāl iespējams, pievieno jebkādus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis prasītājs, vai arī tajā atsaucas uz tiem. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos prasības pieteikumā, ciktāl iespējams, iekļauj arī informāciju par nepieciešamību vērsties Eiropas Savienības Tiesā.

III.5. PANTS

Aizstāvības raksts

1. Atbildētājs šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ar Starptautiskā biroja starpniecību prasītājam un šķīrējtiesai nosūta rakstisku aizstāvības rakstu. Atbildētājs var nolemt atbildi uz I.5. pantā minēto paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā uzskatīt par aizstāvības rakstu, ar noteikumu, ka atbilde uz paziņojumu par vēšanos šķīrējtiesā atbilst arī šā panta 2. punkta nosacījumiem.

2. Aizstāvības rakstā sniedz atbildi uz prasības pieteikuma punktiem, kas norādīti saskaņā ar šā papildinājuma III.4. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu. Ciktāl iespējams, tam pievieno jebkādus dokumentus un citus pierādījumus, ko minējis atbildētājs, vai arī tajā atsaucas uz tiem. Protokola 10. panta 3. punktā minētajos gadījumos aizstāvības rakstā, ciktāl iespējams, iekļauj arī informāciju par nepieciešamību vērsties Eiropas Savienības Tiesā.
3. Aizstāvības rakstā vai vēlākā šķīrējtiesas procedūras posmā, ja šķīrējtiesa nolemj, ka kavēšanos attaisno apstākļi, atbildētājs var iesniegt pretprasību, ar noteikumu, ka šķīrējtiesa ir kompetenta to izskatīt.
4. Pretprasībai piemēro III.4. panta 2. un 3. punktu.

III.6. PANTS

Šķīrējtiesas jurisdikcija

1. Šķīrējtiesa lemj par to, vai tai ir jurisdikcija, pamatojoties uz protokola 10. panta 2. punktu vai 11. panta 2. punktu vai Nolīguma 14.a panta 2. vai 4. punktu.
2. Protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai ir pilnvaras izskatīt jautājumu, kas rada strīdu un kas ir oficiāli iekļauts risināšanai Apvienotās komitejas darba kārtībā saskaņā ar protokola 10. panta 1. punktu.

3. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai, kas izskatīja galveno lietu, ir pilnvaras pārbaudīt apstrīdēto kompensācijas pasākumu samērīgumu, tostarp gadījumos, kad minētie pasākumi pilnībā vai daļēji ir veikti saskaņā ar citu divpusēju nolīgumu ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice.
4. Nolīguma 14.a panta 2. un 4. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesai ir pilnvaras pārbaudīt, vai iespējamās grūtības ir pierādītas un vai tās ir izraisījusi Nolīguma piemērošana.
5. Iebildi par šķīrējtiesas jurisdikcijas neesību iesniedz vēlākais aizstāvības rakstā vai pretraspības gadījumā – atbildē. Tas, ka puse ir iecēlusi šķīrējtiesnesi vai ir piedalījusies tā iecelšanā, neatņem tai tiesības iesniegt šādu iebildi. Iebildi par to, ka strīds varētu pārsniegt šķīrējtiesas pilnvaras, iesniedz, tiklīdz šķīrējtiesas procedūras laikā tiek izvirzīts jautājums, kas, iespējams, pārsniedz tās pilnvaras. Katrā ziņā šķīrējtiesa var apmierināt iebildi, kas iesniegta pēc noteiktā termiņa beigām, ja tā uzskata, ka kavēšanās notikusi pamatotu iemeslu dēļ.
6. Šķīrējtiesa var lemt par 5. punktā minēto iebildi, izskatot to kā prejudiciālu jautājumu vai arī lēmumā par lietas būtību.

III.7. PANTS

Cita rakstiski sniedzama informācija

Šķīrējtiesa pēc apspriešanās ar pusēm lemj par to, kādu citu rakstiski sniedzamu informāciju puses iesniedz vai var iesniegt papildus prasības pieteikumam un aizstāvības rakstam, un nosaka to iesniegšanas termiņu.

III.8. PANTS

Termiņi

1. Šķīrējtiesas noteiktie termiņi rakstisko dokumentu, tostarp prasības pieteikuma un aizstāvības raksta, paziņošanai nepārsniedz 90 dienas, ja vien puses nevienojas citādi.
2. Šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu 12 mēnešu laikā pēc tās izveides dienas. Ārkārtas apstākļos, kad radušās īpašas grūtības, šķīrējtiesa var pagarināt minēto termiņu par ne vairāk kā trim papildu mēnešiem.
3. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus samazina uz pusi šādos gadījumos:
 - a) pēc prasītāja vai atbildētāja lūguma, ja 30 dienu laikā pēc minētā lūguma šķīrējtiesa, uzklaušījusi otru pusi, nolemj, ka lieta ir steidzama; vai
 - b) ja puses tā vienojas.

4. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu sešu mēnešu laikā no dienas, kad saskaņā ar protokola 11. panta 1. punktu ir paziņots par kompensācijas pasākumiem.

5. Nolīguma 14.a panta 2. un 4. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pieņem galīgo lēmumu sešu mēnešu laikā no tās izveides dienas.

III.9. PANTS

Vēršanās Eiropas Savienības Tiesā

1. Piemērojot protokola 7. pantu un 10. panta 3. punktu, šķīrējtiesa vēršas Eiropas Savienības Tiesā.

2. Šķīrējtiesa var vērsties Eiropas Savienības Tiesā jebkurā procedūras brīdī, ar noteikumu, ka šķīrējtiesa spēj pietiekami precīzi noteikt lietas juridisko un faktisko pamatu un tajā izvirzītos juridiskos jautājumus.

Procedūru šķīrējtiesā aptur līdz brīdīm, kad Eiropas Savienības Tiesa ir pieņēmusi attiecīgu nolēmumu.

3. Katra puse var nosūtīt šķīrējtiesai pamatotu lūgumu vērsties Eiropas Savienības Tiesā. Šķīrējtiesa noraida šādu lūgumu, ja tā uzskata, ka nav izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi saistībā ar vēršanos Eiropas Savienības Tiesā. Ja šķīrējtiesa noraida puses lūgumu vērsties Eiropas Savienības Tiesā, tā savu lēmumu pamato lēmumā par lietas būtību.

4. Šķīrējtiesa vēršas Eiropas Savienības Tiesā, nosūtot tai paziņojumu. Paziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- a) īss strīda apraksts
- b) aplūkots Savienības tiesību akts(-i) un/vai Nolīguma noteikums(-i); un
- c) Savienības tiesību jēdziens, kas jāinterpretē saskaņā ar protokola 7. panta 2. punktu.

Šķīrējtiesa paziņo pusēm par vēršanos Eiropas Savienības Tiesā.

5. Eiropas Savienības Tiesa pēc analogijas piemēro iekšējo reglamentu, kas piemērojams, īstenojot tās jurisdikciju sniegt prejudiciālu nolēmumu par Līgumu un Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru pieņemto aktu interpretāciju.

6. Pārstāvji un advokāti, kas pilnvaroti pārstāvēt puses šķīrējtiesā, ievērojot I.4., I.5., III.4. un III.5. pantu, ir pilnvaroti pārstāvēt puses Eiropas Savienības Tiesā.

III.10. PANTS

Pagaidu noregulējuma pasākumi

1. Protokola 11. panta 2. punktā minētajos gadījumos jebkura puse jebkurā šķīrējtiesas procedūras posmā var iesniegt pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kas ietver kompensācijas pasākumu apturēšanu.
2. Pieteikumā, kas iesniegts, ievērojot 1. punktu, norāda šķīrējtiesas procedūras priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, un faktiskos un tiesību pamatus, kuri pirmšķietami pamato prasīto pagaidu noregulējumu. Tas ietver visus pieejamos pierādījumus un pierādījumu piedāvājumus, lai pamatotu pagaidu noregulējuma noteikšanu.
3. Puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ar Starptautiskā biroja starpniecību rakstiski nosūta savu pieteikumu otrai pusei un šķīrējtiesai. Šķīrējtiesa nosaka īsu termiņu, kurā minētā otra puse var iesniegt rakstiskus vai mutiskus apsvērumus.
4. Šķīrējtiesa viena mēneša laikā pēc 1. punktā minētā pieteikuma iesniegšanas pieņem lēmumu par apstrīdēto kompensācijas pasākumu apturēšanu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) šķīrējtiesa pirmšķietami ir apmierināta ar lietas būtību, uz ko savā pieteikumā norādījusi puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu;
 - b) šķīrējtiesa uzskata, ka, kamēr nav pieņemts galīgais lēmums, puse, kas lūdz noteikt pagaidu noregulējumu, ciestu būtisku un neatgriezenisku kaitējumu, ja kompensācijas pasākumi netiktu apturēti; un

- c) kaitējums, ko apstrīdēto kompensācijas pasākumu tūlītēja piemērošana radītu pusei, kura lūdz piemērot pagaidu noregulējumu, ir lielāks par interesēm attiecībā uz minēto pasākumu tūlītēju un efektīvu piemērošanu.
5. Procedūras apturēšanu, kas minēta III.9. panta 2. punkta otrajā daļā, nepiemēro procedūrā, kas notiek, ievērojot šo pantu.
6. Lēmumam, ko šķīrējtiesa pieņem saskaņā ar 4. punktu, ir tikai pagaidu spēks, un tas neskar šķīrējtiesas lēmumu par lietas būtību.
7. Ja vien lēmumā, ko šķīrējtiesa pieņēmusi saskaņā ar šā panta 4. punktu, nav noteikts agrāks apturēšanas beigu datums, apturēšana zaudē spēku, kad ir pieņemts galīgais lēmums, ievērojot protokola 11. panta 2. punktu.
8. Lai novērstu šaubas, šā panta nolūkos tiek saprasts, ka, apsverot puses, kas lūdz pagaidu noregulējumu, un otras puses attiecīgās intereses, šķīrējtiesa ņem vērā pušu privātpersonu un ekonomikas operatoru intereses, bet šis apsvērumš šādām privātpersonām vai ekonomikas operatoriem nepiešķir nekādas tiesības šķīrējtiesā.

III.11. PANTS

Pierādījumi

1. Katra puse sniedz pierādījumus par faktiem, kas veido tās prasības vai aizstāvības pamatojumu.

2. Pēc puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var prasīt pusēm sniegt attiecīgu informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu un atbilstošu. Šķīrējtiesa nosaka termiņu, kurā pusēm jāatbild uz tās pieprasījumu.
3. Pēc puses pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesa var no jebkura informācijas avota iegūt jebkādu informāciju, ko tā uzskata par atbilstošu. Šķīrējtiesa var arī lūgt ekspertu viedokli pēc saviem ieskatiem un, attiecīgā gadījumā, ievērojot pušu saskaņotos noteikumus un nosacījumus.
4. Jebkādu informāciju, ko šķīrējtiesa ieguvusi saskaņā ar šo pantu, dara pieejamu pusēm, un puses par šo informāciju var iesniegt piezīmes šķīrējtiesai.
5. Pēc tam, kad šķīrējtiesa ir lūgusi otras puses viedokli, tā pieņem atbilstīgus pasākumus, lai risinātu jebkurus jautājumus, ko puse izvirzījusi attiecībā uz personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.
6. Šķīrējtiesa lemj par iesniegto pierādījumu pieņemamību, būtiskumu un spēku.

III.12. PANTS

Sēdes

1. Ja ir jānotiek tiesas sēdei, šķīrējtiesa, apspriedusies ar pusēm, pietiekami savlaicīgi paziņo pusēm tiesas sēdes datumu, laiku un vietu.

2. Tiesas sēde ir atklāta, ja vien šķīrējtiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu pieteikuma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj citādi.
3. Katras sēdes protokolu sagatavo un paraksta šķīrējtiesas priekšsēdētājs. Autentisks ir tikai minētais protokols.
4. Šķīrējtiesa var nolemt rīkot tiesas sēdi virtuāli saskaņā ar Starptautiskā biroja praksi. Par šo praksi puses tiek savlaicīgi informētas. Šādos gadījumos *mutatis mutandis* piemēro 1. punktu un 3. punktu.

III.13. PANTS

Noklusējuma princips

1. Ja šajā papildinājumā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā prasītājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis prasības pieteikumu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu izbeigt šķīrējtiesas procedūru, ja vien nav neatrisinātu jautājumu, par kuriem varētu būt vajadzīgs nolēmums, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

Ja šajā papildinājumā vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā atbildētājs, nenorādot pietiekamu iemeslu, nav iesniedzis atbildi uz paziņojumu par vēršanos šķīrējtiesā vai savu aizstāvības rakstu, šķīrējtiesa izdod rīkojumu par procedūras turpināšanu, neuzskatot, ka šāda neizpilde pati par sevi ir uzskatāma par prasītāja apgalvojumu pieņemšanu.

Šā punkta otrā daļa ir piemērojama arī tad, ja prasītājs neiesniedz atbildi uz pretprasību.

2. Ja puse, kas pienācīgi uzaicināta saskaņā ar III.12. panta 1. punktu, neierodas uz tiesas sēdi un nenorāda šādas neierašanās pietiekamu pamatojumu, šķīrējtiesa var turpināt šķīrējtiesas procedūru.
3. Ja puse, kuru šķīrējtiesa pienācīgi uzaicinājusi iesniegt papildu pierādījumus, noteiktajā termiņā to neizdara, nenorādot šādas papildu pierādījumu nesniegšanas pietiekamu pamatojumu, šķīrējtiesa var lemt, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

III.14. PANTS

Procedūras izbeigšana

1. Ja tiek pierādīts, ka pusēm ir bijusi pienācīga iespēja iesniegt savus argumentus, šķīrējtiesa var pasludināt procedūras izbeigšanu.
2. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir nepieciešams ārkārtas apstākļu dēļ, tā pēc savas iniciatīvas vai pēc puses lūguma var nolemt atsākt procedūru jebkurā laikā pirms sava lēmuma pieņemšanas.

IV NODAĻA

LĒMUMS

IV.1. PANTS

Lēmumi

Šķīrējtiesa cenšas pieņemt lēmumus ar konsensu. Ja tomēr izrādās, ka lēmumu ar konsensu pieņemt nav iespējams, šķīrējtiesa lēmumu pieņem ar šķīrējtiesnešu balsu vairākumu.

IV.2. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma forma un sekas

1. Šķīrējtiesa var pieņemt atsevišķus lēmumus par dažādiem jautājumiem dažādos laikos.
2. Visus lēmumus izdod rakstiski, un tajos norāda iemeslus, uz ko tie pamatoti. Tie ir galīgi un saistoši pusēm.
3. Šķīrējtiesas lēmumu paraksta šķīrējtiesneši, tajā norāda datumu, kurā tas pieņemts, un norāda šķīrējtiesas vietu. Starptautiskais birojs nosūta pusēm šķīrējtiesnešu parakstītu lēmuma kopiju.

4. Starptautiskais birojs publisko šķīrējtiesas lēmumu.

Publiskojot šķīrējtiesas lēmumu, Starptautiskais birojs ievēro attiecīgos noteikumus par personas datu aizsardzību, dienesta noslēpumu un likumīgajām konfidencialitātes interesēm.

Šā punkta otrajā daļā minētie noteikumi ir identiski visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina minētos noteikumus Nolīguma nolūkos.

5. Puses nekavējoties izpilda visus šķīrējtiesas lēmumus.

6. Protokola 10. panta 2. punktā minētajos gadījumos šķīrējtiesa pēc pušu viedokļa saņemšanas lēmumā par lietas būtību nosaka saprātīgu termiņu, kurā jāizpilda tās lēmums saskaņā ar Protokola 10. panta 5. punktu, ņemot vērā pušu iekšējās procedūras.

IV.3. PANTS

Piemērojamie tiesību akti, interpretācijas noteikumi, mediators

1. Piemērojamie tiesību akti ir Nolīgums, Savienības tiesību akti, uz kuriem tajā dotas atsauces, kā arī jebkuras citas starptautisko tiesību normas, kas attiecas uz minēto instrumentu piemērošanu.

2. Šķīrējtiesa lemj saskaņā ar protokola 7. pantā minētajiem interpretācijas noteikumiem.
3. Šķīrējtiesai ir saistoši iepriekšēji lēmumi, ko strīdu izšķiršanas struktūra pieņēmusi attiecībā uz kompensācijas pasākumu samērīgumu, kuri noteikti citā protokola 11. panta 1. punktā minētā divpusējā nolīgumā.
4. Šķīrējtiesai nav atļauts lemt kā mediatoram vai *ex aequo et bono*.

IV.4. PANTS

Savstarpēji saskaņots risinājums vai citi iemesli šķīrējtiesas procedūras izbeigšanai

1. Puses jebkurā laikā var savstarpēji vienoties par strīda risinājumu. Par jebkuru šādu risinājumu tās kopīgi paziņo šķīrējtiesai. Ja risinājumam ir nepieciešams apstiprinājums, ievērojot jebkuras puses attiecīgās iekšējās procedūras, paziņojumā norāda attiecīgo prasību, un šķīrējtiesas procedūru aptur. Ja šāds apstiprinājums nav vajadzīgs vai pēc paziņojuma par minētās iekšējās procedūras pabeigšanu, šķīrējtiesas procedūru izbeidz.
2. Ja šķīrējtiesas procedūras gaitā prasītājs rakstiski informē šķīrējtiesu, ka nevēlas turpināt šķīrējtiesas procedūru, un ja dienā, kad šķīrējtiesa saņem minēto paziņojumu, atbildētājs šķīrējtiesas procedūrā vēl nav veicis nekādus pasākumus, šķīrējtiesa izdod rīkojumu, kurā oficiāli reģistrē šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu. Šķīrējtiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, kas jāsedz prasītājam, ja to pamato minētās puses rīcība.

3. Ja pirms šķīrējtiesas lēmuma pieņemšanas šķīrējtiesa secina, ka šķīrējtiesas procedūras turpināšana ir kļuvusi bezjēdzīga vai neiespējama citu iemeslu dēļ, kas nav minēti 1. un 2. punktā, šķīrējtiesa informē puses par savu nodomu izdot rīkojumu par šķīrējtiesas procedūras izbeigšanu.

Pirmo daļu nepiemēro, ja ir neatrisināti jautājumi, par kuriem var būt nepieciešams lemt, un ja šķīrējtiesa uzskata, ka tas ir lietderīgi.

4. Šķīrējtiesa nosūta pusēm šķīrējtiesas procedūras izbeigšanas rīkojuma vai šķīrējtiesnešu parakstīta lēmuma, kas pieņemts, pusēm vienojoties, kopiju. IV.2. panta 2. līdz 5. punktu piemēro šķīrējtiesas lēmumiem, kas pieņemti, pusēm savstarpēji vienojoties.

IV.5. PANTS

Šķīrējtiesas lēmuma labošana

1. 30 dienu laikā pēc šķīrējtiesas lēmuma saņemšanas puse, ar Starptautiskā biroja starpniecību paziņojot par to otrai pusei un šķīrējtiesai, var lūgt šķīrējtiesu labot šķīrējtiesas lēmuma tekstā jebkādas kļūdas aprēķinos, pārrakstīšanās vai drukas kļūdas vai līdzīgas kļūdas vai izlaidumus. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka lūgums ir pamatots, tā veic labojumu 45 dienu laikā pēc lūguma saņemšanas. Lūgumam nav apturoša spēka attiecībā uz IV.2. panta 6. punktā paredzēto termiņu.

2. Šķīrējtiesa 30 dienu laikā pēc sava lēmuma paziņošanas pēc savas iniciatīvas var veikt šā panta 1. punktā minētos labojumus.
3. Labojumus, kas minēti šā panta 1. punktā, veic rakstiski, un tie ir lēmuma neatņemama daļa. Piemēro IV.2. panta 2. līdz 5. punktu.

IV.6. PANTS

Šķīrējtiesnešu honorāri

1. Šā papildinājuma IV.7. pantā minētie honorāri ir samērīgi, ņemot vērā lietas sarežģītību, šķīrējtiesnešu veltīto laiku un visus citus attiecīgos apstākļus.
2. Izveido un vajadzības gadījumā atjaunina sarakstu ar dienas atlīdzību un maksimālo un minimālo stundu skaitu, kas ir kopīgs visiem divpusējiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītajās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī Nolīgumam veselības jomā, Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību un Nolīgumam par Šveices regulāru finansiālu ieguldījumu. Apvienotā komiteja ar lēmumu pieņem un atjaunina šo sarakstu Nolīguma nolūkos.

IV.7. PANTS

Tiesāšanās izdevumi

1. Katra puse sedz savus izdevumus un pusi no šķīrējtiesas izdevumiem.

2. Šķīrējtiesa, lemjot par lietas būtību, nosaka savus izdevumus. Minētajos izdevumos ietver tikai:

- a) šķīrējtiesnešu honorārus, kas jānorāda atsevišķi katram šķīrējtiesnesim un ko nosaka pati šķīrējtiesa saskaņā ar IV.6. pantu;
- b) šķīrējtiesnešu ceļa un citus izdevumus; un
- c) Starptautiskā biroja honorārus un izdevumus.

3. Šā panta 2. punktā minētie izdevumi ir samērīgi, ņemot vērā strīda apmēru, strīda sarežģītību, laiku, ko šķīrējtiesneši un visi šķīrējtiesas ieceltie eksperti ir tam veltījuši, un jebkādos citus attiecīgus apstākļus.

IV.8. PANTS

Iemaksa izdevumu segšanai

- 1. Šķīrējtiesas procesa sākumā Starptautiskais birojs var lūgt puses iemaksāt vienādu summu kā avansu IV.7. panta 2. punktā minēto izdevumu segšanai.
- 2. Šķīrējtiesas procedūras laikā Starptautiskais birojs var pusēm pieprasīt veikt iemaksas papildus 1. punktā minētajai iemaksai.

3. Visas summas, ko puses iemaksājušas saskaņā ar šo pantu, pārskaita Starptautiskajam birojam, un tas šīs summas izmaksā, lai segtu faktiskos izdevumus, tostarp un jo īpaši šķīrējtiesnešu honorārus un Starptautiskā biroja atlīdzības.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

V.1. PANTS

Grozījumi

Apvienotā komiteja ar lēmumu var pieņemt šā papildinājuma grozījumus.
